

Sygn. akt

III AUa 1060/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **5 lutego 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSO del. Elżbieta Selwa
	Protokolant	st.sekr.sądowy Leniar Małgorzata

po rozpoznaniu w dniu **5 lutego 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o emeryturę

na skutek apelacji pozwanego organu rentowego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **20 maja 2013 r.** sygn. akt **IV U 1331/12**

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt III AUa 1060/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 czerwca 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w J., powołując ogólnie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zmianami) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. z 2009 r. Dz. U. nr 153, poz. 1227 ze zm.), odmówił wnioskodawcy A. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nie udowodnił zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez co najmniej 15 lat i w związku z tym nie spełnia wszystkich warunków do nabycia prawa do świadczenia. Wyjaśnił także, że nie uwzględnił do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach pracy w (...) w S. od 30 marca 1976r. do 31 maja 1992r., gdyż świadectwo pracy w szczególnych warunkach zostało sporządzone przez Parafię (...) w S., która nie posiada uprawnień do sporządzania zaświadczeń na podstawie posiadanej dokumentacji archiwalnej.

W odwołaniu od powyższej decyzji wniesionym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie, A. S. domagał się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury.

Podniósł, że posiada udokumentowany okres 16 lat pracy w szczególnych warunkach na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w R. wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 20 maja 2013r. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy A. S. prawo do emerytury w wyniku ustalenia, że wnioskodawca w niżej podanych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych:

- w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S. w S. od 10 września 1980r. do 31 maja 1991r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w Dziale V poz. 3.

- w okresie zatrudnienia w (...) S.A. w R. od 27 maja 1996r. do 18 grudnia 1997r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w Dziale V poz. 4 Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd ustalił, że A. S. rozpoczął pracę w Przedsiębiorstwie (...) 30 marca 1976r. na stanowisku pomocnika operatora, z dniem 10 września 1980r. przeniesiony został na stanowisko operatora i na tym stanowisku pracował do 1 czerwca 1991r. Praca na stanowisku operatora zaś stanowi pracę w warunkach szczególnych, gdyż jest wymieniona w Wykazie A Dział V poz. 3 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami). Nadto Sąd ten ustalił, że wnioskodawca od 27 maja 1996r. do 18 grudnia 1997r. zatrudniony był na stanowisku betoniarza i wykonywał prace wymienione w Dziale 5 poz. 4 Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r.

Przechodząc do oceny prawnej sprawy Sąd Okręgowy, stwierdził, że wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albowiem wykazał, że w warunkach szczególnych pracował ponad 15 lat.

Apelację od powyższego wyroku skierował do Sądu Apelacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J..

Zarzucił :

1. naruszenie art. 233 kpc poprzez wybiórcze rozważenie i ocenę zebranego materiału dowodowego, w szczególności poprzez przyznanie mocy dowodowej przede wszystkim zeznaniom świadków oraz pozbawienie mocy dowodowej dokumentacji osobowej tj. umów o pracę i angaży zalegających w aktach emerytalnych, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd Okręgowy w Krośnie, że wnioskodawca posiada co najmniej 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego takiego wniosku w ocenie organu rentowego nie można wyprowadzić,

2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez błędną ich wykładnię polegającą na przyjęciu przez Sąd, że wnioskodawca w trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę w warunkach szczególnych.

Przy tak sformułowanych zarzutach organ rentowy wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krośnie.

W uzasadnieniu Zakład zarzucił Sądowi I instancji pominięcie istotnej okoliczności tj. zatrudnienia wnioskodawcy od 11 grudnia 1985r. do 30 czerwca 1987r. na budowie eksportowej na stanowisku mechanika.

W odpowiedzi na apelację w imieniu wnioskodawcy pełnomocnik wniosł o jej oddalenie oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania apelacyjnego. Podał, że we wspomnianym przez organ rentowy okresie wnioskodawca był zatrudniony jako mechanik w kanałach remontowych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. jest uzasadniona i skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest uprawnienie wnioskodawcy do świadczenia emerytalnego przysługującego w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie przepisu art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w związku z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Poza sporem w rozpatrywanej sprawie jest „ogólny” staż pracy wnioskodawcy, który przenosi 25 lat.

Spór natomiast dotyczy wykazania przez skarżącego co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

A. S. przedstawił świadectwo wykonywania pracy

w szczególnych warunkach (bez daty.) Sporządzone ono zostało przez Parafię (...) w S. i podano w nim, że wnioskodawca od 30 marca 1976r. do 31 maja 1992r. wykonywał prace operatora maszyn i sprzętu przeladunkowego wymienione w Wykazie A Dział VIII poz. 1 pkt 1,2,3 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1 sierpnia 1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez MBiPMB na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

Przypomnieć należy, że tylko praca faktycznie wykonywana na stanowiskach określonych w powołanym wyżej rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. , wymieniona w wykazach jest pracą w szczególnych warunkach. Samo zatem

określenie stanowiska pracy pracownika oznaczone w jego dokumentacji zatrudnieniowej nie decyduje o kwalifikacji świadczonej przez niego pracy, jako pracy wykonywanej bądź nie w szczególnych warunkach. Nie tyle bowiem istotna jest dla tej oceny nazwa zajmowanego stanowiska, co faktyczne wykonywanie oznaczonych tam prac (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2004r. sygn. II UK 337/03).

Sąd Okręgowy, mając na uwadze zeznania świadków J. M. i A. K. oraz wnioskodawcy ustalił, że ubezpieczony od 10 września 1980r. do 31 maja 1991r. stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymienioną w Dziale V poz. 3 Wykazu A tj. pracę maszynisty ciężkich maszyn budowlanych.

Ustalenia te są przedwczesne i sprzeczne z dokumentami, jakie znajdują się w aktach osobowych wnioskodawcy.

Ich analiza wskazuje, że A. S. od 11 grudnia 1985r. do 30 czerwca 1987r. zatrudniony był na stanowisku mechanika na budowie eksportowej. Stanowisko takie nie jest wymienione wśród stanowisk, na których wykonywana jest praca w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca w odpowiedzi na apelację organu rentowego podnosi, że na Stanowisku mechanika wykonywał wyłącznie prace w kanałach remontowych. Okoliczność ta jednak w dotychczasowym postępowaniu w żaden sposób nie została wyjaśniona, bowiem w tym kierunku Sąd I instancji nie prowadził żadnego postępowania dowodowego.

Sąd I instancji ustalił też, że A. S. od 27 maja 1996r. do 18 grudnia 1997r. wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w Dziale V poz. 4 Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podstawą tych ustaleń było świadectwo pracy w szczególnych warunkach sporządzone 25 kwietnia 2014r. przez (...) S.A. w R. stwierdzające, że w podanym okresie wnioskodawca wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie na stanowisku betoniarza.

Należy stwierdzić, że świadectwo to jest mało precyzyjne i w ocenie Sądu Apelacyjnego nie mogło stanowić podstawy zasadniczych dla sprawy ustaleń, że wnioskodawca w okresie w nim wskazanym rzeczywiście stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace w warunkach szczególnych.

W Wykazie A Dziale V pod poz. 4 załącznika do rozporządzenia z 7 lutego 1983r. wskazane są prace zbrojarskie i betoniarskie. Z przedłożonego przez wnioskodawcę świadectwa wynika, że zatrudniony był na stanowisku betoniarza. Wyjaśnienia zatem wymagało, czy wnioskodawca zatrudniony na stanowisku betoniarza wykonywał także prace zbrojarskie. Tymczasem Sąd I instancji w tej kwestii żadnych ustaleń.

Biorąc wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę, należy uznać za zasadny apelacyjny zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 233 § 1 k.p.c.

Ustalenia Sądu Okręgowego mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy zostały poczynione bez przeprowadzenia należytego postępowania dowodowego i bez dokonania analizy wszystkich dowodów istotnych dla ustalenia spornej okoliczności dotyczącej okresów w jakich wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W ocenie tutejszego Sądu powyższe skutkować musi uznaniem wydanego przez Sąd I instancji merytorycznego orzeczenia za przedwczesne i uchynieniem sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy. Zgromadzony bowiem materiał dowodowy nie pozwalał na jednoznaczne przesądzenie, czy wnioskodawca spełnia lub nie warunki do uzyskania dochodzonego świadczenia, a w szczególności czy legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Dlatego też w ponownym postępowaniu rzeczą Sądu Okręgowego będzie, przy uwzględnieniu powyższych uwag, ponowna analiza zebranego materiału dowodowego, której celem będzie rozwianie wszelkich wątpliwości, co do faktycznego wymiaru stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy w warunkach szczególnych, co pozwoli Sądowi I

instancji na dokonanie prawidłowych ustaleń, a w efekcie na właściwą ocenę spełnienia przez skarżącego przesłanek uprawniających do przyznania emerytury w obniżonym wieku.

W pierwszej kolejności – na podstawie zeznań samego wnioskodawcy - Sąd ustali, które z wymienianych w świadectwach pracy okresy on sam uważa za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach. Zażąda od organu rentowego szczegółowego rozliczenia okresów takiej pracy przyjętych przez organ rentowy. Sąd przeprowadzi również dowód z zeznań świadków – dla ustalenia okoliczności dotyczących stanowisk pracy, zakresu obowiązków oraz warunków wykonywania pracy jak również czasu pracy w jakim wykonywane były przez wnioskodawcę czynności związane z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych w obu wymienianych wyżej przedsiębiorstwach.

Nadto Sąd zadba, aby poczynione ustalenia znalazły wyraz w pisemnych motywach wyroku.

Wskazane wyżej i podniesione w apelacji uchybienia w zakresie oceny materiału dowodowego mają tak zasadniczy charakter, iż bez wątpienia miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Ich waga i skutki sprawiają, że opartą na zarzucie naruszenia art. 233 k.p.c. apelację trzeba uznać za skuteczną, bowiem ocena materiału dowodowego dokonana przez sąd I instancji okazała się oczywiście wadliwa.

W tym stanie rzeczy i mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 4 kpc.

(...)

(...)